

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 884

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 26 septembrie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 323 din 1 iulie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal.....	2–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
328. — Ordin al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor privind constituirea Corpului experților din poliția penitenciară și organizarea și funcționarea Registrului experților din poliția penitenciară	4–6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 237 din 16 iunie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	7–11
Decizia nr. 249 din 23 iunie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	12–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 323

din 1 iulie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, excepție ridicată de Vasile Viorel Uță în Dosarul nr. 146/188/2020 al Judecătoria Iași — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 626D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, în principal, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât criticile de neconstituționalitate formulate vizează interpretarea și aplicarea textului legal criticat și, în subsidiar, ca neîntemeiată, în considerarea jurisprudenței constituționale în materie, de exemplu Decizia nr. 510 din 17 octombrie 2024 sau Decizia nr. 325 din 30 mai 2023.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 8 mai 2020, pronunțată în Dosarul nr. 146/188/2020, **Judecătoria Iași — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Vasile Viorel Uță într-o cauză penală având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia arată, într-un înscris olograf, faptul că sporul de o treime prevăzut de art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal este neconstituțional prin caracterul său abuziv și nelegal. Din susținerile orale ale autorului și ale apărătorului desemnat din oficiu, consemnate în încheierea de sesizare, se deduce că textul de lege criticat este considerat lipsit de previzibilitate și accesibilitate, deoarece nu poate fi înțeles de orice justițiabil, iar prin conținutul său se ajunge la un cumul al pedepsei care depășește cu mult maximul special prevăzut de lege pentru infracțiunile concurente, ceea ce înseamnă că se încalcă principiul legalității și dreptul de acces la justiție. Este indicată Decizia Curții Constituționale nr. 368 din 30 mai 2017, considerată a avea o strânsă legătură cu textul legal criticat în cauză.

6. **Judecătoria Galați — Secția penală** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care indică numeroase decizii ale Curții Constituționale relevante în cauză (exemplificativ, deciziile nr. 740 din 23 noiembrie 2017, nr. 447 din 28 iunie 2018, nr. 113 din 28 februarie 2019, nr. 544 din 26 septembrie 2019 și nr. 711 din 27 octombrie 2015).

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, cu următoarea redactare:

— Art. 39. — Pedepsa principală în caz de concurs de infracțiuni: „(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează: (...) b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;”.

11. Prevederile constituționale indicate în motivarea excepției sunt cele cuprinse în art. 11 alin. (4) — norme care nu există, art. 11, intitulat *Dreptul internațional și dreptul intern*, având în structura sa doar trei alineate. Din cuprinsul încheierii de sesizare se deduce în mod rezonabil faptul că autorul a invocat oral încălcarea accesului liber la justiție și a principiului legalității pedepsei, consacrate la nivel constituțional prin art. 21 și art. 23 alin. (12).

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal au mai fost examinate de instanța de contencios constituțional, față de critici similare celor formulate în prezenta cauză, pe care Curtea Constituțională le-a respins ca neîntemeiate (Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 913 din 9 decembrie 2015, Decizia nr. 256 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 22 iulie 2016, Decizia nr. 545 din 12 iulie

2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 838 din 21 octombrie 2016, Decizia nr. 740 din 23 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 249 din 21 martie 2018, Decizia nr. 788 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 8 martie 2018, Decizia nr. 248 din 4 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 6 august 2020, Decizia nr. 508 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1163 din 2 decembrie 2020, Decizia nr. 173 din 16 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 1 iulie 2021, sau Decizia nr. 510 din 17 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 2 aprilie 2025).

13. Cu aceste prilejuri, Curtea a reținut, în esență, că noul Cod penal reglementează un regim juridic sancționator cu privire la cele două forme ale concursului de infracțiuni, real și formal, referitor la persoana fizică, infractor major, în cadrul căruia se pot observa mai multe sisteme de sancționare. Totodată, la reglementarea actualului Cod penal, legiuitorul român a avut o orientare mai degrabă preventivă decât represivă, de vreme ce a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni, în contextul în care critica principală a tendințelor legislative anterioare de majorare a limitelor maxime de pedeapsă, ca principal instrument de combatere a unor infracțiuni, a fost aceea că sistemul sancționator al vechiului Cod penal nu mai reflecta în mod corect sistemul valorilor sociale pe care legea penală este chemată să le protejeze (Decizia nr. 510 din 17 octombrie 2024, precitată, paragrafele 12 și 15).

14. Cu referire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 23 din Constituție, Curtea a subliniat că libertatea individuală nu are caracter absolut, fiind necesar să se exercite între coordonatele stabilite de ordinea de drept, așa încât încălcarea regulilor care compun ordinea de drept autorizează legiuitorul să reglementeze, în funcție de gravitatea comportamentului infracțional, norme penale care vizează direct libertatea persoanei. Aceste dispoziții penale însă trebuie să fie strict delimitate și condiționate, astfel încât libertatea individuală să fie respectată. Or, Curtea a constatat că normele criticate permit o individualizare judiciară a pedepsei principale (rezultante) în caz de concurs de infracțiuni „în condițiile și în temeiul legii”, potrivit art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală, o garanție împotriva unei eventuale ingerințe arbitrare a judecătorului în libertatea individuală reprezentând-o limita generală a pedepsei închisorii impusă de lege. Așadar, o limitare cu privire la cuantumul pedepsei rezultante ce urmează să fie executată se face prin dispozițiile art. 60 din Codul penal, aceasta neputând fi mai mare de 30 de ani de închisoare. Cu alte cuvinte, dacă sporul obligatoriu ar depăși limita generală a pedepsei închisorii impusă de lege, pedeapsa se reduce corespunzător (Decizia nr. 510 din 17 octombrie 2024, paragraful 18).

15. Cât privește dreptul la un proces echitabil statuat prin dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, Curtea a arătat că aplicarea cerinței procesului echitabil se impune numai în legătură cu procedura de desfășurare a procesului, iar nu și în ceea ce privește cadrul juridic sancționator al faptelor, adică în domeniul dreptului substanțial, reținând că nici din cuprinsul art. 21 alin. (3) din Constituție și nici din cel al art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului nu se poate desprinde concluzia că aplicarea cerinței

procesului echitabil ar trebui să excedeze necesității asigurării garanțiilor procesuale, spre a se intra în materii din câmpul dreptului substanțial (Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, precitată, paragraful 45). Aceleași considerente sunt valabile, de principiu, și cu privire la pretinsa încălcare a accesului la justiție, formulată în prezenta cauză, în sensul că norme substanțiale care definesc cadrul sancționator al unor fapte penale nu pot fi contrare unor norme procesuale, cum sunt cele ce garantează, de principiu, accesul liber la justiție.

16. Întrucât în prezenta cauză nu au fost relevate elemente de noutate, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

17. Cât privește invocarea în cauză a Deciziei nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, Curtea reține că prin această decizie a fost constatată neconstituționalitatea sintagmei „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Codul penal, text care definea infracțiunea continuată și care a fost modificat în acord cu decizia Curții prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 616 din 6 iulie 2023. Chiar dacă legiuitorul a intervenit prin această lege cu mult timp după ce autorul excepției a sesizat Curtea Constituțională cu prezenta cauză, totuși acesta a putut beneficia direct de efectul *erga omnes* al deciziei de admitere a Curții Constituționale de la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I. Mai mult decât atât, în termen de 45 de zile de la această dată, textul legal constatat ca fiind neconstituțional a devenit inaplicabil, în temeiul art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție.

18. Totodată, prin aceeași Decizie nr. 368 din 30 mai 2017, considerată de autorul excepției ca fiind aplicabilă și în această cauză, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal. În acest context, Curtea nu a putut reține critica adusă față de prevederile constituționale ale art. 11 alin. (1) și (2) și ale art. 148 alin. (2)-(4), raportate la dispozițiile art. 49 paragraful 3 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, întrucât, potrivit prevederilor art. 51 paragraful 1 din Cartă, dispozițiile acestea se adresează statelor membre numai în situația în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii, ceea ce nu este cazul în speță.

19. De asemenea, nu s-a putut reține nici pretinsa încălcare de către dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal a prevederilor art. 53 din Legea fundamentală, deoarece textul constituțional invocat este aplicabil numai în ipoteza în care Curtea constată o restrângere a exercitării unor drepturi sau libertăți fundamentale ale cetățenilor, restrângere care însă nu a fost reținută. Or, astfel de critici nu au fost formulate și în cauza de față.

20. În considerarea celor de mai sus, Curtea observă că nu poate valorifica susținerea autorului potrivit căreia în cauză sa ar fi aplicabilă *mutatis mutandis* Decizia Curții Constituționale nr. 368 din 30 mai 2017 pe motiv că ar avea o strânsă legătură cu textul legal criticat.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Viorel Uță în Dosarul nr. 146/188/2020 al Judecătorei Iași — Secția penală și constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Iași — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 1 iulie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă

coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent-șef,

Claudia Margareta Krupenschi

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ A PENITENCIARELOR

ORDIN

**privind constituirea Corpului experților din poliția penitenciară și organizarea
și funcționarea Registrului experților din poliția penitenciară**

În temeiul prevederilor art. 8 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1518/2024 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor;

directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) În scopul asigurării unei gestionări eficiente și valorizării expertizei profesionale de specialitate a polițiștilor de penitenciare, la nivelul sistemului administrației penitenciare se constituie Corpul experților din poliția penitenciară.

(2) Prezentul ordin stabilește criteriile de selecție, procedura de înscriere a polițiștilor de penitenciare în Registrul experților din poliția penitenciară și modul de organizare și actualizare a acestuia ca formă de evidență a polițiștilor de penitenciare care dețin expertiză într-un domeniu specific de activitate profesională.

(3) În sensul prezentului ordin, următorii termeni se definesc astfel:

a) *expert din poliția penitenciară* — polițist de penitenciare care deține cunoștințe, abilități și experiență superioare în domeniul său profesional;

b) *registrul experților din poliția penitenciară* — evidență oficială, administrată de Direcția management resurse umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, care conține informații privind polițiștii de penitenciare recunoscuți ca experți.

Art. 2. — Registrul experților din poliția penitenciară, denumit în continuare *Registru*, reprezintă o formă de evidență a polițiștilor de penitenciare cu experiență profesională, rezultate profesionale remarcabile sau contribuție la dezvoltarea și modernizarea sistemului penitenciar, în scopul valorizării expertizei acestora în domeniile de activitate specifice poliției penitenciare și implicării acestora în procesul decizional sau de reglementare.

Art. 3. — (1) Criteriile cumulative de selecție a polițiștilor de penitenciare pentru includerea în Corpul experților din poliția penitenciară și, respectiv, înscrierea în Registru sunt următoarele:

a) să fie apreciați, după caz, la nivelul conducerii unității/Administrației Naționale a Penitenciarelor, sectorului de activitate/structurii de specialitate din Administrația Națională a Penitenciarelor, respectiv de un expert din poliția penitenciară din domeniul de resort, ca fiind persoane cu bogate cunoștințe teoretice, aspecte evidențiate printr-o scrisoare de recomandare;

b) să fie recunoscuți ca buni practicieni, fiind cooptați să ofere expertiză/soluții la diverse spețe de specialitate din domeniul în

care își desfășoară activitatea, de către orice persoană, printr-o scrisoare de recomandare;

c) să fie apreciați în ultimii 3 ani cu calificativul de cel puțin „Foarte bun”;

d) să nu fie sub efectul unei sancțiuni pentru abateri disciplinare care au legătură cu activitatea profesională.

(2) Constituie un avantaj absolvirea unor formări de specialitate/cursuri în domeniul de activitate.

Art. 4. — (1) Înscrierea polițiștilor de penitenciare în Registru se realizează cu respectarea prevederilor art. 3 alin. (1), după cum urmează:

a) la cerere, conform anexei nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin;

b) la propunerea conducerii unității/sectorului de activitate/structurii de specialitate din Administrația Națională a Penitenciarelor, a organizațiilor sindicale, respectiv a unui alt expert din domeniul de resort, cu acordul scris al polițistului de penitenciare nominalizat.

(2) Ambele situații prevăzute la alin. (1) se analizează în cadrul consiliilor de conducere, după care se transmit spre validare comisiei prevăzute la art. 5.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2), pentru personalul încadrat la nivelul sectorului prevenirea criminalității și terorismului, propunerile se formulează de către Direcția prevenirea criminalității și terorismului și se supun analizei Consiliului de conducere al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(4) Înscrierea în Registru se aprobă prin ordin al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu avizul comisiei prevăzute la art. 5.

(5) Registrul se constituie electronic, la nivel național, și este gestionat de către Direcția management resurse umane.

(6) Registrul cuprinde, după caz, pentru fiecare expert:

a) numele și prenumele;

b) gradul profesional și funcția ocupată;

c) unitatea de încadrare;

d) domeniul de expertiză;

e) certificările/formările relevante;

f) data și numărul ordinului directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor prevăzut la alin. (4).

(7) Radierea din Registru se face în următoarele cazuri:

a) la cerere;

b) când nu mai sunt îndeplinite criteriile de la art. 3 alin. (1) lit. c) și d);

c) la încetarea raporturilor de serviciu, cu excepția cazurilor în care experții își exprimă acordul scris pentru a rămâne înregistrați în Registru;

d) în cazul prevăzut la art. 7 alin. (3).

(8) Experților din poliția penitenciară înscriși în Registru li se pot acorda insigne specifice, în condițiile legii.

Art. 5. — (1) Prin ordin al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, la propunerea Direcției management resurse umane, se numește o comisie care analizează cererile și propunerile aprobate în consiliile de conducere, în condițiile art. 4 alin. (2), și, după caz, le validează și le supune spre aprobare directorului general al Administrației

Naționale a Penitenciarelor în vederea înscrierii polițiștilor de penitenciare în Registru.

(2) Comisia prevăzută la alin. (1) este compusă din președinte — directorul general adjunct și trei membri, dintre care doi sunt din structura de specialitate a persoanei care este analizată și un membru este din structura de resurse umane.

(3) Ulterior validării, hotărârea comisiei se transmite, spre informare, organizațiilor sindicale reprezentative.

Art. 6. — (1) Comisia se numește ori de câte ori este nevoie, conform art. 5 alin. (1).

(2) Lucrările comisiei sunt consemnate într-un proces-verbal.

(3) Propunerile de validare se adoptă cu majoritate simplă. În caz de egalitate, votul președintelui este decisiv.

(4) Secretariatul tehnic este asigurat de Direcția management resurse umane.

(5) Membrii comisiei au obligația de a declara orice conflict de interese, așa cum este definit în legislația națională, și de a se abține de la vot în asemenea situații.

Art. 7. — (1) Experții din poliția penitenciară înscriși în Registru pot fi:

a) desemnați ca specialiști/formatori pentru desfășurarea activităților de pregătire inițială/continuă, în măsura în care îndeplinesc condițiile prevăzute prin reglementări specifice;

b) consultați în proceduri de elaborare a unor politici interne;

c) implicați în grupuri de lucru, comisii de concurs sau de examen, comisii tehnice sau de evaluare.

(2) Experții din poliția penitenciară înscriși în Registru au obligația de a-și menține nivelul de pregătire, de a participa la activități de formare și de a oferi sprijin profesional la solicitarea instituției.

(3) Anual, în baza datelor furnizate de către șefii ierarhici ai specialiștilor înscriși în Registru, comisia prevăzută la art. 5 realizează o evaluare cu privire la gradul de îndeplinire a activităților desfășurate în calitate de expert. În cazul în care se constată că, din motive imputabile, experții nu și-au desfășurat activitățile stabilite la alin. (1) pentru anul anterior, comisia va formula propuneri pentru excluderea lor din Registru.

(4) Excluderea din Registru se aprobă prin ordin al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Pentru activitatea desfășurată în calitate de expert, în măsura în care lucrările astfel desfășurate se încadrează în prevederile art. 29 și 30 din Ordinul ministrului justiției nr. 2.415/C/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice pentru personalul din sistemul administrației penitenciare, cu modificările și completările ulterioare, polițistul de penitenciare poate face obiectul acordării majorării de până la 50% pentru lucrări de excepție sau misiuni speciale.

Art. 8. — Domeniile în care polițiștilor de penitenciare li se poate recunoaște expertiza în domeniu, potrivit prevederilor prezentului ordin, în vederea înscrierii în Registru, se regăsesc în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor,
Geo-Bogdan Burcu

C E R E R E
de înscriere în Registrul experților din poliția penitenciară

Subsemnata/Subsemnatul,, ocupând funcția de
(gradul, numele/prenumele)

în cadrul Direcției/Serviciului/Biroului/Compartimentului din cadrul,
domeniul de expertiză, vă rog să îmi aprobați înscrierea în Registrul experților din poliția penitenciară.

Depun alăturat următoarele documente:

Nr. crt.	Documente
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
...	

Data

.....

Semnătura

.....

D O M E N I I L E
în care polițiștilor de penitenciare li se poate recunoaște expertiza în domeniu,
în vederea înscrierii în Registrul experților din poliția penitenciară

1. Management	37. Mobilizare
2. Siguranța deținerii	38. Psihologia personalului
3. Regim penitenciar	39. Accesare programe
4. Supraveghere	40. Cooperare internațională
5. Vizită	41. Software
6. Recompense	42. Hardware
7. Disciplină	43. Securitate rețele
8. Grupă de intervenție	44. Educație
9. Evidență deținuți	45. Asistență socială
10. Organizarea muncii	46. Asistență religioasă
11. Escortare instanțe de judecată	47. Psihologie
12. Escortare puncte de lucru exterioare	48. Monitor sportiv
13. Construcții	49. Medicină
14. Hrănire	50. Farmacie
15. Salarizare	51. Biolog/Biochimist
16. Buget	52. Asistență medicală
17. Contabilitate	53. Prevenirea criminalității — operativ
18. Auto	54. Radicalizare, extremism violent și terorism
19. Producție	55. Criminalitate organizată
20. Producție agricolă	56. Politici anticorupție
21. Achiziții	57. Limbi străine — engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, alte limbi străine
22. Servicii și întreținere	58. Audit
23. Armament, geniu — chimic	59. Inspecție penitenciară
24. Juridic	60. Profesor
25. Securitate și sănătate în muncă și protecția mediului	61. Gospodar
26. Management situații de urgență	62. Echipament
27. Informații clasificate	63. Cazarmare
28. Control intern managerial	64. Bucătar
29. Secretariat	65. Popotă
30. Arhivă	66. Fochist
31. Protecția datelor cu caracter personal	67. Tâmplar
32. Comunicare și relații publice	68. Armurier
33. Resurse umane	69. Servicii și utilități
34. Recrutare personal	70. Asigurare tehnico-materială
35. Evidență și acordare drepturi personal	
36. Formare profesională	

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 237**din 16 iunie 2025**

Dosar nr. 2.791/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Gheorghe Liviu Zidaru	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ștefan Ioan Lucaciuc	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Doina Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mihnea Adrian Tănase	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.791/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.061/93/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, nefiind formulate puncte de vedere la raport.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 26 septembrie 2024, în Dosarul nr. 2.061/93/2022, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă sporurile de mobilitate și de confidențialitate, acordate prin hotărâre judecătorească de egalizare a drepturilor salariale unui funcționar public încadrat ca ofițer principal I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar, sunt incluse în baza de calcul al pensiei militare de stat potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, sau sunt excluse din aceasta, potrivit art. 28 alin. (1) lit. p) din același act normativ.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

8. *Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 223/2015)

„Art. 28. — (1) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în ultimele luni consecutive de activitate, stabilite conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 3, actualizate cu indicele prețurilor de consum lunar la data deschiderii drepturilor de pensie, în care nu se includ: (...) p) alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.”

9. *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare* (Legea-cadru nr. 153/2017)

Anexa nr. VI — Familia ocupațională de funcții bugetare „Apărare, ordine publică și securitate națională”

Capitolul II — Reglementări specifice personalului din instituțiile publice de apărare, ordine publică și securitate națională

„Art. 4. — (1) Polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare au dreptul la salariu lunar.

(2) Salariul lunar se compune din salariul de funcție, salariul gradului profesional deținut, gradații și, după caz, salariul de comandă, indemnizații, compensații, sporuri, prime, premii și din alte drepturi salariale.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

10. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Ilfov cu nr. 2.061/93/2022, reclamanta a chemat în judecată pe părții

Ministerul Afacerilor Interne — Comisia de Contestații Pensii, Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne și Penitenciarul Spital București Rahova, solicitând instanței să dispună, printre altele, obligarea pârâtului Penitenciarul Spital București Rahova la recalcularea și comunicarea către Casa de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne a bazei de calcul al pensiei, cu includerea sumelor reprezentând sporurile de confidențialitate și mobilitate de 25% fiecare, încasate de reclamantă în baza Sentinței civile nr. 4.225 din 2 decembrie 2019 a Tribunalului Ilfov — Secția civilă.

11. Prin Sentința civilă nr. 2.440 din 9 noiembrie 2023, Tribunalul Ilfov — Secția civilă a admis în parte acțiunea și a obligat pârâtul Penitenciarul Spital București Rahova la recalcularea și comunicarea către Casa de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne a bazei de calcul al pensiei, cu includerea sumelor reprezentând sporurile de confidențialitate și mobilitate încasate de reclamantă în baza Sentinței civile nr. 4.225 din 2 decembrie 2019 a Tribunalului Ilfov — Secția civilă.

12. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a apreciat că se impune recalcularea pensiei reclamantei, având în vedere, pe de o parte, că s-a dispus recalcularea salariului acesteia cu includerea celor două sporuri și, pe de altă parte, că nu există un text legal care să excludă de la calculul pensiei sumele acordate în baza unei hotărâri judecătorești.

13. Împotriva acestei sentințe pârâtul Penitenciarul Spital București Rahova a declarat apel, prin care a solicitat admiterea căii de atac și schimbarea în parte a hotărârii atacate, în sensul respingerii în integralitate a acțiunii.

14. În motivare, a susținut că sumele acordate intimei-reclamante în baza Sentinței civile nr. 4.225 din 2 decembrie 2019 a Tribunalului Ilfov — Secția civilă constituie alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor, conform art. 28 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 223/2015, nefiind deci incluse în media salariilor lunare brute realizate.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

15. Instanța de trimitere a apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) raportat la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

16. În acest sens a menționat că procesul în care s-a dispus sesizarea se circumscrie Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 și că problema de drept în discuție prezintă un grad de dificultate suficient de ridicat, de natură a justifica intervenția instanței supreme, deoarece modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 223/2015 conturează riscul apariției unei jurisprudențe neunitare.

17. A mai arătat că este îndeplinită și cerința potrivit căreia soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept invocate, dat fiind că includerea sporurilor în baza de calcul al pensiei militare constituie obiectul acțiunii introductive.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

18. Părțile nu au prezentat puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

19. Instanța de trimitere a apreciat că sporurile de mobilitate și confidențialitate, acordate reclamantei prin Sentința civilă nr. 4.225 din 2 decembrie 2019 a Tribunalului Ilfov, nu reprezintă drepturi prevăzute în legislația de salarizare specifică funcționarilor publici încadrați ca ofițeri principali I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale

20. Din răspunsurile transmise de către instanțele consultate au rezultat două opinii.

21. Astfel, *într-o opinie* s-a apreciat că sporurile de mobilitate și confidențialitate, acordate prin hotărâre judecătorească de egalizare a drepturilor salariale unui funcționar public încadrat ca ofițer principal I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar, nu sunt incluse în baza de calcul al pensiei militare.

22. S-a argumentat că sporurile de mobilitate și confidențialitate nu sunt prevăzute în legislația de salarizare specifică funcționarilor publici încadrați ca ofițeri principali I — consilieri juridici în cadrul unui spital-penitenciar, ci au fost acordate în vederea egalizării drepturilor salariale. Ca atare, aceste sporuri constituie alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor, conform art. 28 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 223/2015.

23. *Într-o altă opinie* s-a apreciat că sporurile de mobilitate și confidențialitate, acordate prin hotărâre judecătorească de egalizare a drepturilor salariale unui funcționar public încadrat ca ofițer principal I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar, sunt incluse în baza de calcul al pensiei militare.

24. S-a argumentat că sporurile de mobilitate și confidențialitate recunoscute printr-o hotărâre judecătorească unui funcționar public încadrat ca ofițer principal I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar au natura unor drepturi salariale, astfel încât nu pot fi excluse din baza de calcul al pensiei militare.

25. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la problema de drept care formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

26. Prin Decizia nr. 702 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 15 ianuarie 2021, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că dispozițiile art. 28 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 223/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

27. Prin Decizia nr. 171 din 19 mai 2025, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Alcătuirea situației soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază, corespunzătoare celor 6 luni consecutive alese sau ultimelor 6 luni de activitate, conform art. 17 lit. f) din Metodologia de întocmire a dosarului de pensionare, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale, al ministrului afacerilor interne și al directorului Serviciului Român de Informații nr. M.24/30/8.147/2016, cu modificările și completările ulterioare, pe baza salariului la nivelul maxim din cadrul angajatorului, recunoscut și acordat prin hotărâre judecătorească, ce acoperă și perioada celor 6 luni.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

28. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

29. Prezenta sesizare a fost formulată în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, prin care au fost prevăzute norme speciale pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal [art. 1 alin. (1)], precum și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale acestui personal [art. 1 alin. (2)], indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze [art. 1 alin. (3)].

30. Dispozițiile acestui act normativ se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, potrivit art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

31. În ceea ce privește sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă prevăd următoarele: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

32. Potrivit art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă: „Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.”

33. În mod diferit de sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai este prevăzută condiția noutății chestiunii de drept invocate, iar sesizarea poate fi formulată de completurile de judecată investite cu soluționarea cauzei atât în primă instanță, cât și în calea de atac.

34. În raport cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, care se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, rezultă că, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, se impune a fi întrunite cumulativ următoarele condiții de admisibilitate:

a) existența unei cauze aflate în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;

b) obiectul cauzei să fie stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, obligarea la emiterea actelor administrative sau anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal,

stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice;

c) existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

d) Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept și aceasta să nici nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

35. Din punct de vedere formal, având în vedere că, potrivit art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, dispozițiile acesteia se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, sesizarea se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac, încheierea de sesizare trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării, precum și punctul de vedere al completului de judecată și punctele de vedere ale părților, conform art. 520 din Codul de procedură civilă.

36. Examinând îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a sesizării din prezenta cauză, potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 și ale art. 520 din Codul de procedură civilă, se constată că doar o parte dintre acestea se verifică.

37. Cauza în care a fost formulată sesizarea se află în curs de judecată pe rolul Curții de Apel București, care judecă în calea de atac a apelului, deci în ultimă instanță, conform art. 99 alin. (2), art. 101 și 103 din Legea nr. 223/2015, un litigiu în materia stabilirii pensiei militare de stat. În mod evident, acest litigiu se circumscrie domeniului specific de reglementare prevăzut de art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, curtea de apel fiind investită cu judecata unei cauze privind drepturile de pensie ale personalului plătit din fonduri publice.

38. În ceea ce privește celelalte condiții, având în vedere faptul că procedura sesizării instanței supreme cu dezlegarea unei chestiuni de drept se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul unui proces aflat în desfășurare, admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, asupra căreia Înalta Curte să nu fi statuat și care să nu facă nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

39. Astfel, este îndeplinită condiția ca Înalta Curte să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate, precum și aceea de a nu exista un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această problemă.

40. Referitor la existența unei relații de dependență între problema de drept ce se cere a fi rezolvată pe calea mecanismului de interpretare și soluționarea fondului cauzei, se constată că și aceasta este îndeplinită. Concret, se solicită a se statua dacă, în interpretarea art. 28 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 223/2015, sumele acordate reclamantului, funcționar public cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prin hotărâre judecătorească definitivă, incluse de angajator în salariul brut acordat acestuia în perioada relevantă, se includ sau nu în baza de calcul al pensiei militare de stat. Or, aceasta este problema esențială care trebuie dezlegată în apel.

41. Faptul că de problema de drept depinde soluționarea cauzei nu este suficient însă pentru a se constata admisibilitatea sesizării, din perspectiva existenței unei chestiuni de drept în

sensul dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

42. Deși dispozițiile noului act normativ, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, și cele art. 519 din Codul de procedură civilă nu definesc sintagma „chestiune de drept”, în jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în aplicarea dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, s-a stabilit că aceasta trebuie să fie o problemă de drept reală, în sensul că norma de drept disputată este îndoielnică, lacunară sau neclară, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, din cauză că textul de lege este incomplet sau nu este corelat cu alte dispoziții legale (Decizia nr. 52 din 3 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 26 septembrie 2017; Decizia nr. 24 din 2 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 25 iunie 2020, paragraful 67).

43. Procedura hotărârii prealabile vizează rezolvarea de principiu a unei probleme de drept reale, esențiale și controversate, care se impune cu evidență a fi lămurită și care prezintă o dificultate în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecătii, având menirea de a elimina riscul apariției unei practici neunitare (Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014).

44. Stabilirea unui anume grad de dificultate, ca o condiție de admisibilitate, este absolut necesară pentru a se verifica dacă instanței supreme i se solicită o dezlegare de principiu a unei veritabile probleme de drept, astfel cum impun dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, sau este chemată, în fapt, să soluționeze o simplă problemă de interpretare a unor dispoziții legale sau chiar litigiul în cauză.

45. Pentru a stabili existența unei chestiuni de drept, dacă se urmărește o dezlegare de principiu a unor probleme de drept reale, rezultate din dispoziții normative care pot primi interpretări diferite prin hotărâri judecătorești, sau dacă se urmărește, în fapt, să se soluționeze o simplă problemă de interpretare a unor dispoziții legale sau chiar litigiul în cauză, sunt relevante considerentele care au determinat instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție.

46. În acest scop, dispozițiile art. 520 din Codul de procedură civilă, care se aplică în completarea celor din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, astfel cum prevăd chiar dispozițiile art. 4 din acest din urmă act normativ, dispun ca în încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție să se regăsească motivele care susțin admisibilitatea sesizării, prin care să se argumenteze în concret necesitatea pronunțării hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, și punctul de vedere al completului de judecată.

47. Motivele care susțin admisibilitatea sesizării se referă la prezentarea modului diferit în care normele de drept îndoielnice, lacunare sau neclare pot fi interpretate și în ce măsură acesta depășește obligația instanței investite cu soluționarea cauzei să interpreteze și să aplice legea în vederea soluționării litigiului. Exprimarea punctului de vedere al instanței de trimitere contribuie, de asemenea, la a se stabili inclusiv dacă sunt întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării.

48. Din această perspectivă, încheierea de sesizare trebuie să releve reflecția judecătorilor din completul investit cu

soluționarea cauzei asupra diferitelor variante de interpretare posibile și asupra argumentelor de natură să le susțină, demonstrând astfel dificultatea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării.

49. Această condiție nu este îndeplinită în cauză, întrucât instanța de trimitere s-a rezumat la a argumenta aprecierea sa preliminară, potrivit căreia sporurile de mobilitate și confidențialitate, acordate reclamantei printr-o hotărâre judecătorească de egalizare la nivel maxim, nu au aptitudinea de a schimba baza de calcul al pensiei militare de stat, nefiind drepturi prevăzute pentru categoria de personal din care face parte reclamanta.

50. Modalitatea în care sesizarea a fost formulată a adus în dezbatere un caz particular, un aspect subsumat unei chestiuni de aplicare a legii situației de fapt deduse judecătii, ce reprezintă atributul exclusiv al instanței de trimitere, iar nu o veritabilă chestiune de drept.

51. Din materialul disponibil rezultă că printr-o hotărâre judecătorească definitivă a fost obligat angajatorul să recalculeze drepturile salariale cuvenite reclamantei la nivelul maxim stabilit în cadrul instituției pentru activitatea în aceleași condiții, respectiv aceeași/același funcție/grad/treaptă, vechime în funcție sau în specialitate, prin includerea a două sporuri, într-un anumit quantum. Rezultă, de asemenea, din actele dosarului și din susținerile concordante ale părților că reclamantului i s-au achitat drepturile salariale în conformitate cu această hotărâre, inclusiv în cele 6 luni de activitate care reprezintă baza de calcul al drepturilor sale de pensie, în condițiile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015.

52. Potrivit instanței de trimitere, textul de lege aplicabil raportului juridic dedus judecătii, susceptibil de interpretări diferite, este cel inclus în art. 28 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 223/2015, conform căruia în baza de calcul al pensiei militare de stat nu se includ, pe lângă categoriile de venituri enumerate expres și limitativ de lit. a)-o) din acest articol, alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.

53. Or, a statua dacă un spor reprezintă sau nu un venit de natură salarială nu poate reprezenta o chestiune dificilă de drept, câtă vreme, potrivit dreptului comun, respectiv Codului muncii, salariul este definit ca fiind contraprestația muncii depuse de angajat, iar acesta cuprinde „salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri” [art. 160 alin. (1)]. În mod asemănător, Legea-cadru nr. 153/2017 definește noțiunile de salariu lunar, în care include sporurile [art. 7 lit. e)], după cum utilizează sintagma venitul salarial al personalului bugetar, în art. 7 lit. m). În cazul categoriei de personal care interesează prezenta cauză, respectiv al personalului militar, polițistilor și funcționarilor publici cu statut special, legea specială prevede expres că solda lunară/salariul lunar cuprinde solda de funcție/salariul de funcție, solda de grad/salariul gradului profesional deținut, gradații și, după caz, solda de comandă/salariul de comandă, indemnizații, compensații, sporuri, prime, premii și alte drepturi salariale în bani. Așadar, este incontestabil că sporurile, ca parte variabilă a salariului în sens larg, nu pot reprezenta decât un venit de natură salarială, acest aspect neputând să reprezinte o chestiune de drept dificilă, de natură să facă obiectul unei dezlegări de principiu.

54. Câtă vreme rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților întâmpinate în interpretarea unor texte de lege,

aceasta nu se poate substitui instanței de trimitere, obligată să tranșeze în concret aspectele litigioase aflate pe rolul său. Așadar, nu se poate cere instanței supreme să stabilească că drepturile acordate printr-o hotărâre judecătorească reclamantei au o anumită natură, întrucât instanța de trimitere nu furnizează niciun element pentru o atare analiză. Aceasta se limitează la a afirma că sporurile acordate în vederea egalizării la nivel maxim al salariului reclamantei, în temeiul art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2016, egalizare realizată în baza unei alte hotărâri judecătorești, nu sunt sporuri reglementate pentru categoria de personal din care face parte reclamanta.

55. A aprecia asupra naturii juridice a acestor drepturi presupune o analiză concretă și aplicată a conținutului hotărârii judecătorești puse în executare de angajator, precum și a conținutului hotărârii judecătorești care a reprezentat elementul de comparație. O atare analiză, ce intră în competența exclusivă a instanței de trimitere, se poate întemeia pe repere jurisprudențiale ce rezultă din hotărâri de unificare a practicii judiciare pronunțate de instanța supremă, cum ar fi Decizia nr. 80 din 11 decembrie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 30 ianuarie 2024, sau Decizia nr. 4 din 11 martie 2024 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 24 aprilie 2024, cu precizarea însă că ele vizează principiile salarizării personalului plătit din fonduri publice, iar nu baza de calcul al pensiilor militare.

56. Este, de asemenea, atribuția exclusivă a instanței de trimitere să deceleze dacă drepturile recunoscute printr-o hotărâre judecătorească definitivă pot reprezenta sporuri nespecifice categoriei de personal din care face parte reclamanta. Din această perspectivă, analiza naturii sporurilor ar fi presupus o evaluare a elementelor de stabilire a salariilor din perioada anilor 2009-2016, evaluare necesară în contextul în care acea hotărâre vizează o perioadă anterioară intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017.

57. Faptul că mecanismul hotărârii prealabile a fost deturnat de la scopul său firesc rezidă în aceea că instanța de trimitere a solicitat tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul său, transferând instanței supreme obligația de a verifica critica apelantului-pârât, relativă la caracterul nespecific categoriei de personal din care face parte intimata-reclamantă al drepturilor recunoscute acestuia din urmă prin hotărâre judecătorească și plătite în perioada de referință.

58. Cum rolul instanței supreme este limitat la dezlegarea unor probleme de drept cu caracter de principiu, este obligația instanțelor învestite cu soluționarea cauzelor de a verifica jurisprudența cu caracter obligatoriu a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale și de a extrage acele elemente care prezintă relevanță în soluționarea litigiului concret. În acest context se cuvine a reaminti cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 702 din 6 octombrie 2020, în sensul că dobândirea unui drept salarial în timpul activității profesionale și intrarea acestui drept în patrimoniul salariatului este distinctă de chestiunea includerii ulterioare a acelui drept în baza de calcul al pensiei, care reprezintă opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar nu a interpretului legii (paragrafele 15 și 22).

59. De asemenea, trebuie făcută precizarea că Înalta Curte de Casație și Justiție a mai fost sesizată cu o chestiune de drept similară, iar încheierea de sesizare a fost redactată în aceiași parametri. Prin Decizia nr. 171 din 19 mai 2025 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sesizarea a fost respinsă, ca inadmisibilă, reținându-se neîndeplinirea condiției privind existența unei chestiuni de drept veritabile, care să necesite a fi dezlegată pe calea mecanismului reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, completată cu dispozițiile art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă.

60. În cauza de față nu a intervenit niciun element nou care să determine reconsiderarea celor anterior reținute de instanța supremă, de vreme ce s-a adus în dezbatere un caz particular, subsumat unei chestiuni de aplicare a legii unei situații de fapt analizate incomplet de instanța de trimitere, iar nu rezolvarea unei chestiuni de drept cu caracter de principiu.

61. Pentru aceste motive, constatând că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.061/93/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă sporurile de mobilitate și de confidențialitate, acordate prin hotărâre judecătorească de egalizare a drepturilor salariale unui funcționar public încadrat ca ofițer principal I — consilier juridic în cadrul unui spital-penitenciar, sunt incluse în baza de calcul al pensiei militare de stat potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, sau sunt excluse din aceasta, potrivit art. 28 alin. (1) lit. p) din același act normativ.

Obligatorie, potrivit art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 16 iunie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 249

din 23 iunie 2025

Dosar nr. 2.901/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Ionel Barbă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Vasile Bîcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 2.901/1/2024 este legal constituit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și art. 35 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă în Dosarul nr. 13.735/301/2020*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă soluția instanței de anulare a unui act de executare poate avea un efect de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită sau dacă prin modificarea quantumului creanței instanța este ținută de pronunțarea unei soluții de îndreptare a actului de executare silită.

5. Magistratul-asistent arată că la dosar a fost depus raportul întocmit.

6. Președintele completului, doamna judecător Mariana Constantinescu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul București — Secția a V-a civilă a dispus, prin Încheierea din 19 aprilie 2024, în Dosarul nr. 13.735/301/2020*, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să dea o rezolvare de principiu asupra următoarei chestiuni de drept:

„În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă soluția instanței de anulare a unui act de executare poate avea un efect de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită sau dacă prin modificarea quantumului creanței instanța este ținută de pronunțarea unei soluții de îndreptare a actului de executare silită.”

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 11 decembrie 2024, cu nr. 2.901/1/2024.

II. Normele legale incidente

9. Codul de procedură civilă

Art. 720. — „(1) Dacă admite contestația la executare, instanța, ținând seama de obiectul acesteia, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori încetarea executării înseși, va anula ori lămuri titlul executoriu.”

III. Expunerea succintă a procesului

10. Prin acțiunea introductivă înregistrată pe rolul Judecătoria Sectorului 3 București cu nr. 13.735/301/2020, contestatoarea a solicitat anularea tuturor formelor de executare silită, a Încheierii de încuviințare a executării silite din 16 iunie 2020, pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, și a executării silite înseși.

11. Prin Sentința civilă nr. 9.772 din 25 octombrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 13.735/301/2020*, Judecătoria Sectorului 3 București a admis în parte cererea, a anulat în parte

executarea silită în privința creanței de 74.926,24 lei reprezentând debit principal și a anulat în tot încheierea de stabilire a cheltuielilor de executare silită.

12. Pentru a pronunța această soluție s-a reținut că, prin Decizia civilă nr. 2.921A din 23 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 25.167/301/2019 de către Tribunalul București — Secția a IV-a civilă, s-a admis apelul, s-a schimbat sentința, s-a admis în parte contestația la executare, s-au anulat actele de executare din Dosarul de executare silită nr. 818 din 2019 aflat pe rolul B.E.J. „Olteanu, Haja și Ghinea” pentru suma ce depășește cuantumul de 67.800 lei debit principal, s-a anulat în parte încheierea de cheltuieli de executare silită pentru suma de 271,32 lei diferență onorariu de executor judecătoresc, s-au dispus întoarcerea executării silite și restituirea de către intimata din acel dosar de executare către contestator a sumelor de 7.600 lei, aferentă debitului principal, și de 271,32 lei, aferentă onorariului executorului judecătoresc, și s-a menținut în rest sentința apelată; așadar, prin admiterea apelului, titlul executoriu a fost modificat în parte, creanța fiind stabilită în mod definitiv la 7.871,32 lei, astfel încât executarea silită a fost anulată în parte pentru suma de 74.926,24 lei reprezentând debit principal și menținută în privința creanței de 7.871,32 lei.

13. Împotriva Sentinței nr. 9.772 din 25 octombrie 2022 a formulat apel intimatul, solicitând respingerea, ca neîntemeiată, a contestației la executare.

14. În motivare, a arătat, printre altele, că este nelegală anularea în parte a executării silite în privința creanței de 74.926,24 lei, debit principal, deoarece în mod legal ar fi trebuit să se dispună îndreptarea actelor de executare silită, din moment ce se constată că executarea a fost una legală. Modificarea cuantumului creanței nu a dus la anularea titlului executoriu, prin urmare, toate actele de executare au fost legale, în sine, dar ca urmare a modificării creanței se impune îndreptarea acestor acte în limita debitului principal stabilit de instanța de judecată definitiv, prin raportare la cele trei soluții prevăzute de art. 720 din Codul de procedură civilă.

15. În cadrul soluționării apelului s-au dispus sesizarea instanței supreme și suspendarea judecării cauzei.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea sesizării

16. Instanța de trimitere a considerat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu dispozițiile art. 520 din Codul de procedură civilă, constatând că obiectul litigiului este reprezentat de o contestație la executare, aflată în faza procesuală a apelului, fiind legal învestit un complet de judecată al tribunalului și cauza urmând a fi soluționată în ultimă instanță, printr-o hotărâre definitivă, în conformitate cu art. 718 alin. (1) și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

17. S-a mai arătat că sesizarea se referă la rezolvarea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, deoarece, prin cererea de apel, apelantul-intimat a invocat nelegalitatea soluției de anulare în parte a executării silite în privința creanței de 74.926,24 lei, deoarece în mod legal ar fi trebuit să fie dispusă îndreptarea actelor de executare silită, atât timp cât s-a constatat că executarea a fost una legală, iar modificarea cuantumului creanței nu a condus la anularea titlului executoriu.

18. Referitor la cerința noutății, instanța de trimitere a apreciat că nu s-a conturat o orientare certă și consistentă a practicii către o anumită interpretare și aplicare a normei din perspectiva chestiunii de drept ridicate, putându-se vorbi doar despre o practică în curs de formare, ce justifică declanșarea mecanismului de prevenire a practicii neunitare, prevăzut de art. 520 din Codul de procedură civilă.

19. De asemenea, s-a reținut că această problemă de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și asupra acesteia instanța supremă nu a statuat.

V. Punctul de vedere al completului de judecată

20. Instanța de sesizare nu și-a exprimat punctul de vedere cu privire la modalitatea de dezlegare a întrebării adresate, considerând că acest lucru ar echivala cu o antepronunțare.

VI. Punctul de vedere al părților

21. Apelantul a arătat că sunt îndeplinite condițiile legale de admisibilitate a sesizării, subliniind că lămurirea chestiunii de drept este determinantă în ceea ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată, deoarece primul motiv de apel vizează tocmai nelegalitatea soluției pronunțate raportat la prevederile art. 720 din Codul de procedură civilă, sub aspectul incompatibilității dintre soluția de anulare a actului de executare silită ca nelegal și, în același timp, a menținerii ca legal a actului în limita unui anumit cuantum al creanței, apreciind că, în fapt, soluția de anulare nu poate fi una parțială, iar instanța în mod nelegal a combinat două soluții distincte stabilite de legiuitor în mod alternativ și nu concomitent cu privire la unul și același act de executare silită.

22. Totodată, a precizat că, în urma verificării jurisprudenței recente, instanțele au dat o rezolvare chestiunii de drept sesizate de instanța de trimitere, fiind identificate peste 180 de sentințe în care s-a dispus îndreptarea actului, iar nu anularea acestuia.

23. Intimata-contestatoare a arătat că lasă la aprecierea instanței soluția pronunțată cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

24. Într-o opinie s-a apreciat că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, soluția instanței de anulare a unui act de executare poate avea un efect de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită.

25. În susținere, s-a reținut că, potrivit art. 712 alin. (1) teza I din Codul de procedură civilă, împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare, în timp ce art. 712 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, după începerea executării silite, cei interesați sau vătămați pot cere, pe calea contestației la executare, și anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite, dacă a fost dată fără îndeplinirea condițiilor legale.

26. Totodată, potrivit art. 704 din Codul de procedură civilă, nerespectarea dispozițiilor privitoare la executarea silită însăși sau la efectuarea oricărui act de executare atrage nulitatea actului nelegal, precum și a actelor de executare subsecvente, dispozițiile art. 174 și următoarele fiind aplicabile în mod corespunzător.

27. Art. 637 din Codul de procedură civilă arată că: „Punerea în executare a unei hotărâri judecătorești care constituie titlu executoriu se poate face numai pe riscul creditorului dacă hotărârea poate fi atacată cu apel sau cu recurs; dacă titlul este ulterior modificat ori desființat, creditorul va fi ținut, în condițiile legii, să îl repună pe debitor în drepturile sale, în tot sau în parte, după caz”, iar art. 643 din Codul de procedură civilă: „Dacă s-a desființat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate în baza acestuia sunt desființate de drept, dacă prin lege nu se prevede altfel. (...)”

28. În momentul în care se anulează parțial executarea, soluția instanței de anulare a unui act de executare are un efect de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită, în limitele acestei sume, iar prin modificarea cuantumului creanței instanța nu este ținută de pronunțarea unei soluții de îndreptare a actului de executare silită, însă

executarea silită rămâne valabilă pentru toate sumele care excedează limitelor anulării executării silite.

29. În acest sens sunt hotărârile judecătorești și punctele de vedere înaintate de Judecătoria Pitești, Judecătoria Câmpulung, Judecătoria Drăgășani, Judecătoria Iași, Judecătoria Răducăneni, Judecătoria Hârlău, Tribunalul Vaslui, Tribunalul Sălaj, Tribunalul Arad, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Oravița, Tribunalul Bacău, Tribunalul București, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Buftea, Judecătoria Cornetu, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Brașov, Judecătoria Zărnești, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Tribunalul Hunedoara și Judecătoria Constanța.

30. Într-o altă orientare s-a conturat și opinia potrivit căreia, în situația în care soluția de admitere a contestației la executare este consecința modificării cuantumului creanței puse în executare, instanța este ținută să pronunțe o soluție de îndreptare a actelor de executare, iar nu de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită.

31. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 174 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nulitatea este sancțiunea care lipsește total sau parțial de efecte actul de procedură efectuat cu nerespectarea cerințelor legale, de fond sau de formă, însă, conform art. 177 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ori de câte ori este posibilă înlăturarea vătămării fără anularea actului, judecătorul va dispune îndreptarea neregularității actului de procedură.

32. Totodată, pentru a interveni sancțiunea nulității actelor de executare este necesar ca vătămarea cauzată să nu poată fi înlăturată decât prin anularea actului. Or, în situația în care neregularitatea constatată de instanță, în dosarul de executare, în procedura contestației la executare, vizează suma de bani pentru care s-a început executarea silită, remediarea acestei neregularități se poate realiza prin îndreptarea tuturor actelor de executare, în sensul menționării corecte a sumei de executat.

33. În sensul acestei orientări sunt hotărârile și punctele de vedere înaintate de Tribunalul Argeș, Tribunalul Iași, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Zalău, Tribunalul București și Tribunalul Ialomița.

34. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

35. Nu a fost identificată jurisprudență relevantă la nivelul instanței supreme.

36. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 565 din 1 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 321 din 16 aprilie 2020, a respins excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 631 alin. (2), art. 651 alin. (1), art. 713 alin. (1) și (3), art. 717 alin. (1) și (4) și ale art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

37. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea este inadmisibilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității sesizării

38. Problema de drept dedusă soluționării prin prezenta sesizare se referă la interpretarea dispozițiilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă în scopul stabilirii soluției care trebuie pronunțată cu privire la un act de executare contestat pe calea contestației la executare, respectiv anularea parțială sau îndreptarea actului de executare, în ipoteza în care se anulează parțial titlul executoriu și se constată legalitatea executării silite

pentru o sumă mai mică decât cea menționată în actul de executare contestat.

39. În prealabil este necesară verificarea regularității sesizării prin prisma dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, conform cărora „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

40. Dispoziția legală menționată cuprinde condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite în mod cumulativ pentru a determina legala investire a instanței supreme în vederea declanșării mecanismului procedural instituit pentru preîntâmpinarea apariției practicii neunitare la nivelul instanțelor judecătorești. Conform jurisprudenței constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, condițiile desprinse din prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă sunt următoarele: a) existența unei cauze aflate în curs de judecată; b) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; c) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; d) ivirea unei chestiuni de drept veritabile, susceptibile să dea naștere unor interpretări diferite, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; e) chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; f) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

41. Procedând la verificarea îndeplinirii cerințelor legale anterior menționate, trebuie observat că sesizarea de față a fost formulată în cadrul unui litigiu civil de drept comun, având ca obiect contestația la executare prevăzută de art. 712 din Codul de procedură civilă, cauza aflându-se în faza procesuală a apelului, pe rolul unui tribunal investit cu soluționarea în ultimă instanță, în raport cu dispozițiile art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă și art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform cărora, ca regulă, hotărârea pronunțată cu privire la contestația la executare silită poate fi atacată numai cu apel. Așadar, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost dispusă în cadrul unei cauze aflate în curs de judecată, al cărei obiect se află în competența legală a unui complet al tribunalului, iar instanța de trimitere judecă litigiul în ultimă instanță, deoarece hotărârea judecătorească pe care o va pronunța în apel nu este susceptibilă de a forma obiectul unui recurs.

42. Totodată, în urma consultării evidențelor deținute la nivelul instanței supreme, rezultă că este realizată condiția privitoare la existența unei chestiuni care să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

43. În schimb, cerințele referitoare la invocarea unei veritabile probleme de drept și la caracterul de nouitate al acesteia nu sunt îndeplinite, astfel cum se va argumenta în continuare, ceea ce înseamnă că, în lipsa îndeplinirii cumulative a tuturor condițiilor desprinse din prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, nu este posibilă declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare reprezentat de sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

44. Astfel cum rezultă fără dubiu din dispozițiile legale anterior menționate, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să privească o problemă de drept veritabilă, care să presupună că norma de drept a cărei lămurire se solicită să fie susceptibilă de a da naștere unor interpretări diferite, fie din cauză că aceasta este incompletă, fie pentru că nu este corelată cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

45. În jurisprudența instanței supreme, în legătură cu această cerință de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, s-a statuat că trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și în scopul înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015).

46. Pentru a se reține îndeplinirea condiției referitoare la existența unei veritabile chestiuni de drept este necesar a se verifica premisele acesteia. Sub un prim aspect, trebuie identificată existența unei chestiuni de drept apte a primi o dezlegare de principiu, deoarece nelămuririle care vizează aplicarea legii sau care reprezintă aspecte de fapt nu pot primi o dezlegare de principiu în cadrul acestui mecanism. Sub un al doilea aspect, chestiunea de drept pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, serioasă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și, prin urmare, să prezinte un anumit nivel de dificultate. Așadar, nu orice chestiune de drept poate fi supusă interpretării prin acest mecanism de unificare jurisprudențială, ci numai aceea care ridică problema precarității textelor de lege, a caracterului lor dual și complex. În caz contrar, rolul instanței supreme ar deveni unul de soluționare directă a cauzei deduse judecării și ar neutraliza rolul constituțional al instanței legal investite, acela de a judeca în mod direct și efectiv procesul.

47. În privința prezentei sesizări, din observarea întregii argumentări expuse de instanța de trimitere se constată că problema a cărei lămurire se urmărește a se obține prin parcurgerea demersului procesual de față se referă la stabilirea soluției pronunțate cu privire la actele de executare contestate pe calea contestației la executare, în ipoteza anulării parțiale a titlului executoriu și stabilirii legalității creanței într-un quantum mai mic decât cel menționat în actele de executare contestate. Altfel spus, titularul sesizării solicită un răspuns punctual în sensul de a se stabili dacă, în situația concretă menționată, este justificată sancțiunea anulării parțiale a actelor de executare contestate sau este suficientă îndreptarea acestor acte în mod corespunzător, în limita quantumului legal al creanței cu privire la care se derulează executarea silită.

48. Deși, formal, în cuprinsul sesizării se invocă necesitatea interpretării dispozițiilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în realitate, chestiunea a cărei lămurire se urmărește vizează un aspect de fapt, respectiv stabilirea soluției pronunțate într-o situație concretă, adică în ipoteza anulării parțiale a titlului executoriu constatat al creanței, cu consecința recunoașterii legalității executării silită a unei sume mai mici decât cea indicată în actele de executare contestate.

49. În cuprinsul încheierii de sesizare nu sunt expuse niciun fel de argumente care să susțină ideea existenței unei norme juridice neclare, susceptibile de interpretări diferite, nerezultând în niciun mod dificultatea întâmpinată de instanța de judecată în procesul de interpretare și aplicare a dispoziției legale menționate.

50. De asemenea, din observarea conținutului textului legal invocat se constată că acesta menționează în mod alternativ soluția îndreptării sau a anulării actului de executare contestat,

în ipoteza admiterii contestației la executare, iar aplicarea uneia dintre cele două soluții menționate se face în funcție de obiectul contestației, în raport cu circumstanțele fiecărui caz în parte. Așadar, textul legal nu este unul neclar, susceptibil de mai multe interpretări, ci se caracterizează printr-un grad ridicat de generalitate tocmai pentru a conferi instanței judecătorești investite cu soluționarea cauzei dreptul și obligația de a aplica soluția corespunzătoare, în funcție de fiecare cauză dedusă judecării, ținând seama de obiectul contestației la executare, dispunându-se fie anularea (totală sau parțială), fie îndreptarea actului de executare contestat, după caz.

51. Trebuie subliniat că procedura sesizării prealabile urmărește asigurarea unei interpretări în drept, cu caracter de principiu, asupra unei norme de drept îndoielnice, neclare, dar nu are rolul de a stabili, în locul instanței judecătorești, care este soluția care ar trebui pronunțată pentru dezlegarea raportului juridic litigios, o atare atribuție rămânând în sfera de competență exclusivă a instanței de judecată legal investite cu soluționarea procesului.

52. Or, din cuprinsul încheierii de sesizare nu rezultă în niciun mod necesitate interpretării și clarificării dispozițiilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, urmărindu-se, în realitate, aplicarea acestui text legal în situația concretă dedusă judecării, o confirmare a soluției pe care instanța de trimitere preconizează să o dea litigiului.

53. Prin urmare, chestiunea supusă analizei nu reprezintă o problemă de drept veritabilă, suficient de dificilă, pentru a reclama o rezolvare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

54. Totodată, în legătură cu cerința noutății, trebuie subliniat că aceasta reprezintă o condiție distinctă de aceea a nepronunțării anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra respectivei chestiuni ori de cea a inexistenței unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare cu privire la respectiva problemă. În absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate”, verificarea acestei condiții ține de exercitarea dreptului de apreciere al completului investit cu soluționarea sesizării, astfel cum instanța supremă a hotărât în mod constant în jurisprudența sa. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că cerința noutății este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014).

55. De asemenea, cerința noutății ar putea fi reținută ca îndeplinită și în cazul în care s-ar impune anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, ale unei norme legale mai vechi (ipoteza așa-zisei reevaluări a interpretării normei). În egală măsură, noutatea se poate raporta și la o normă mai veche, dar a cărei aplicare frecventă a devenit actuală mult ulterior intrării ei în vigoare (a se vedea Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 10 din 20 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 14 noiembrie 2014).

56. Caracterul de noutate dispăre atunci când chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări date, în timp ce opiniile jurisprudențiale diferite nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

57. Așa fiind, depășirea stadiului unei practici incipiente, în curs de formare, și conturarea unei jurisprudențe în legătură cu chestiunea de drept invocată conduc la concluzia că nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei

hotărâri prealabile, într-o asemenea situație scopul preîntâmpinării practicii neunitare nemaiputând fi atins, chestiunea de drept nemaifiind, prin urmare, una nouă.

58. În situația de față se constată că problema supusă analizei nu se referă la o reglementare recent intrată în vigoare și nici la un context legislativ nou, ci este formulată în legătură cu prevederile art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, act normativ intrat în vigoare în urmă cu mai mult de 10 ani. De asemenea, nu se poate considera că instanțele judecătorești nu au dat o interpretare și o aplicare acestui text legal, atât timp cât legea menționată este incidentă tuturor executărilor silită pornite ulterior datei de 15 februarie 2013, timp în care instanțele de drept comun investite cu soluționarea contestațiilor la executare silită au putut constata inclusiv situații în care actele de executare silită au vizat sume mai mari decât cele efectiv datorate, dispunându-se, după caz, fie anularea parțială a actelor de executare silită, în limita sumelor stabilite ca fiind legale, fie îndreptarea actelor de executare silită în mod corespunzător, ca urmare a modificării cuantumului creanțelor supuse executării silite.

59. De altfel, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, au fost atașate numeroase hotărâri judecătorești pronunțate de instanțele naționale, care, investite fiind cu soluționarea unor contestații la executare, au realizat o interpretare și aplicare a

dispozițiilor legale invocate în prezenta sesizare, dispunându-se, în funcție de situația concretă dedusă judecății, fie anularea totală, fie anularea parțială, fie îndreptarea actelor de executare, în limita creanțelor datorate, în raport cu circumstanțele fiecărei cauze. Așadar, întrucât examenul jurisprudențial efectuat a relevat că s-a cristalizat o jurisprudență consistentă în legătură cu chestiunea a cărei lămurire se solicită, nu mai există vreo rațiune pentru formularea unei cereri vizând pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare.

60. În raport cu cele arătate, atât timp cât instanțele judecătorești naționale au interpretat și au aplicat dispoziția legală referitoare la soluția pronunțată cu privire la actele de executare silită contestate, atunci când se constată legalitatea formelor de executare silită în privința creanței într-un cuantum mai mic decât cel menționat în actele atacate, rezultă că problema supusă analizei nu prezintă caracterul de noutate cerut de legiuitor pentru a permite declanșarea mecanismului procedural vizând pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

61. Având în vedere neîndeplinirea cumulativă a condițiilor de admisibilitate anterior analizate, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, se impune respingerea, ca inadmisibilă, a prezentei sesizări.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă în Dosarul nr. 13.735/301/2020*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 720 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă soluția instanței de anulare a unui act de executare poate avea un efect de anulare parțială a actelor de executare cu privire la suma urmărită sau dacă prin modificarea cuantumului creanței instanța este ținută de pronunțarea unei soluții de îndreptare a actului de executare silită.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 23 iunie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

